Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-01-18

LS 2016-1060

Landstingsstyrelsen

Sammanhållen innovationsverksamhet för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Daniel Forslund

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla SLL Innovation återförs till landstingsstyrelsen. Uppdraget breddas till att skapa en paraplyorganisation som omfattar all innovationsutveckling inom Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen
föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen att strategiskt driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget

att avsluta det landstingövergripande verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla verksamheten SLL Innovation som en del av sjukhusets planerade verksamhet

Landstingsrådsberedningens motivering

I december 2014 beslutade landstingsfullmäktige att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda och föreslå ett sammanhängande innovationssystem för landstingets verksamheter och under 2015 och 2016 togs viktiga steg och ytterligare beslut i denna process. Den verksamhetsförändring som föreslås med detta ärende innebär att SLL Innovation från och med 2017 övergår från tillfällig bidragsfinansiering till att finansieras som en permanent del av linjeverksamheten med placering under landstingsstyrelsen. Därigenom blir SLL Innovation en samordnande och koordinerande paraplyorganisation för allt innovationsarbete inom Stockholms läns landsting.

Det krävs en ökad systematik i innovationsarbetet för att fler goda idéer ska bli verklighet. Med en sammanhållen organisation av landstingets innovationsfrämjande verksamheter på både strategisk och operativ nivå säkerställs kopplingen till landstingets övergripande verksamhetsmål och landstingets innovationsstrategi (LS 2015-0833). Strategin slår fast att landstinget inte bara ska fokusera på utvecklingsprojekt utan även identifiera och åtgärda olika systemhinder för utveckling och implementering av innovation. För att realisera detta behöver samarbete etableras med funktioner inom landstinget som ansvarar för exempelvis ägarstyrning, beställarstyrning, upphandling, hållbarhet och kompetensförsörjning. Det handlar exempelvis om att integrera mål som stimulerar förnyelse i styr- och ledningssystem, och säkerställa att ersättnings- och uppföljningsmodeller skapar förutsättningar för innovationsarbete, samt om juridiska förutsättningar.

Ett viktigt mål för landstingets innovationsverksamhet är att stödja och förenkla för medarbetare, patienter och invånare som har innovativa idéer kring produkter, tjänster, processer eller nya organisatoriska lösningar. Den sammanslagna organisationen kommer därför att ansvara för det praktiska arbetet med landstingets innovationsfond. Den lokala närvaron i form av innovationskontor och testmiljöer i de olika verksamheterna är avgörande. I den nya sammanhållna organisationen kommer externa parter, som forskare och entreprenörer som vill bistå landstinget med lösningar på olika framtidsutmaningar få en tydligare väg in genom bland annat ett sammanhållet ärendehanteringssystem.

Resultat och effekter av landstingets samlade innovationsfrämjande aktiviteter kommer systematiskt att utvärderas och årligen redovisas i ett innovationsbokslut till landstingsstyrelsens innovationsberedning.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 22 november 2016
Innovationsberedningens protokollsutdrag den 10 november 2016
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016

Irene Svenonius

Daniel Forslund

Carl Rydingstam

§ 138
Sammanhållen innovationsverksamhet för Stockholms läns landsting
LS 2016-1060

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla SLL Innovation återförs till landstingsstyrelsen. Uppdraget breddas till att skapa en paraplyorganisation som omfattar all innovationsutveckling inom Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Innovationsberedningens protokollsutdrag den 10 november 2016

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen att strategiskt driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget

att avsluta det landstingövergripande verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla verksamheten SLL Innovation som en del av sjukhusets planerade verksamhet

---

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

§ 49
Sammanhållen innovationsverksamhet för Stockholms läns landsting
LS 2016-1060

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla SLL Innovation återförs till landstingsstyrelsen. Uppdraget breddas till att skapa en paraplyorganisation som omfattar all innovationsutveckling inom Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag

Innovationsberedningens beslut

Innovationsberedningen beslutar att föreslå arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen att strategiskt driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget

att avsluta det landstingövergripande verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla verksamheten SLL Innovation som en del av sjukhusets planerade verksamhet

---

Beslutsexpediering:
Arbetsutskottet
Akt

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Forskning och innovation

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-11-07

LS 2016-1060

Handläggare:
Jakob Hellman

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 08
Dnr LS 2016-1060
Rotel VII

Landstingsstyrelsens
innovationsberedning

Sammanhållen innovationsverksamhet för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla SLL Innovation återförs till landstingsstyrelsen. Uppdraget breddas till att skapa en paraplyorganisation som omfattar all innovationsutveckling inom Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016

Förslag till beslut

Innovationsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen att strategiskt driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget

att avsluta det landstingövergripande verksamhetsuppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva och utveckla verksamheten SLL Innovation som en del av sjukhusets planerade verksamhet

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
För att säkerställa kopplingen till landstingets övergripande verksamhetsmål, landstingets innovationsstrategi samt skapa en högre effektivitet i arbetet med utveckling och innovation behövs en mer sammanhållen organisation av landstingets innovationsfrämjande verksamheter på både strategisk och operativ nivå. Därför föreslås SLL Innovation inom landstingsstyrelsens förvaltning arbeta i nära samarbete

med alla relevanta innovationsparter inom hälso- och sjukvården. SLL Innovation ska utvecklas till en paraplyorganisation för all innovationsutveckling inom Stockholms läns landsting samtidigt som uppdraget till Danderyds sjukhus AB att driva SLL Innovation avslutas. Förslaget svarar mot uppdraget att skapa en sammanhållen innovationsverksamhet i Stockholms läns landsting som beslutades av landstingsfullmäktige i Mål och budget 2017.

Bakgrund
Landstinget har sedan flera år haft olika funktioner för innovationsfrämjande verksamhet. Dit räknas Innovationsplatsen på Karolinska Universitetssjukhuset, Innovationsslussen på Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), Idérådet inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt SLL Innovation. Inriktningarna har skiljt sig åt, men även förändrats över tid. Verksamheterna har var för sig fungerat väl och skapat stora mervärden för landstinget, men samordningen har varit bristfällig vilket har försvårat för såväl medarbetare som externa parter. Därför beslutade landstingsfullmäktige redan i budgeten för 2015 (LS 2015-0088) att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda och föreslå ett sammanhängande innovationssystem för landstingets verksamheter. Som ett resultat konsoliderades Idérådet och SLL Innovation under 2016 samt en landstingsövergripande innovationsstrategi (LS 2015-0833) togs fram och ska beslutas av landstingsfullmäktige den 15 november 2016. Föreliggande tjänsteutlåtande avser nästa steg i denna process, nämligen det särskilda uppdrag att skapa en sammanhållen innovationsverksamhet i Stockholms läns landsting som beslutades att landstingsstyrelsen ska ansvara för i Mål och budget 2017 (LS 2016-1060). Det är viktigt att framhålla att innovationsutveckling bedrivs även inom trafikförvaltningen genom exempelvis tillgängliggörande av öppna data, inom kulturförvaltningen som stödjer utveckling av rörlig bild inom vården och inom tillväxt- och regionplaneförvaltningen genom att driva innovationsaspekter i regionplaneringen.

SLL Innovation inrättades redan 2010 som ett projekt inom landstingsstyrelsen. Det baserades på Vinnovas satsning på innovationsslussar i hälso- och sjukvården. SLL Innovation har haft som syfte att vara ett landstingsövergripande innovationssystem och stödfinansierades under åren 2010-2013 av Vinnova. Landstingsfullmäktige beslutade 2013 (LS 1208-1002) att verksamheten skulle fortsätta att drivas av Danderyds Sjukhus AB och att kostnader för löpande drift av den planerade verksamheten skulle beaktas i samband med landstingsfullmäktiges budgetberedning inför 2014. SLL Innovation har finansierats genom ”bidrag till stiftelser och föreningar” via

landstingsstyrelsens förvaltnings budget under åren 2014-2016 (LS 2015-0126). Budgeten för SLL Innovation har till stor del använts till att finansiera personalkostnader för personer anställda på Danderyds Sjukhus AB, på Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB och på Karolinska Universitetssjukhuset.

SLL Innovation har framförallt arbetat med att tillvarata och omvandla medarbetares idéer till kommersialiserbara produkter eller tjänster men även med att utföra tjänster till mindre medicintekniska företag och entreprenörer som vill samarbeta med vården inom innovationsutveckling. Trots att verksamheten har uppvisat många goda resultat inom dessa två områden har den inte lyckats täcka landstingets samlade innovationsbehov inom hälso- och sjukvården utan utvecklat en begränsad del av landstingets potentiella innovationer (se exempelvis SLL Innovations årsberättelse LS 1204-0547 och senare årsberättelser på sllinnovation.se). Exempel på outnyttjad potential kan vara innovationsutveckling när det gäller tjänsteutveckling, eller innovationer inom områdena organisation, processer och digitalisering. Syftet med Vinnovas satsning på innovationsslussar var att "öka antalet samverkansmiljöer som stimulerar kommersialisering av innovationer inom hälso- och sjukvården" och hade ett tydligt tillväxtperspektiv, vilket har format inriktningen för SLL Innovation. I landstingets innovationsstrategi är det övergripande målet istället att uppnå kvalitets- och effektivitetsvinster i hela hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken, kulturen och regionplaneringen.
Det har även framkommit att organisationsformen, med verksamhetsansvar på Danderyds Sjukhus AB och utan tydlig koppling till den centrala styrningen inom landstinget, har utgjort ett hinder för att få tillräckligt mandat i att utveckla SLL Innovation till att bli en strategisk och funktionell landstingsövergripande verksamhet.

Att organisationsformen för SLL Innovation inte har varit självklar framgår av en skrivning i fullmäktigebeslutet från 2013 (LS 1208-1002):
"I takt med att verksamheten utvecklas kan såväl organisation som finansiering av SLL Innovation komma att ses över för att skapa en optimal förutsättning för innovationsverksamhet i landstinget."

Samarbete mellan SLL Innovation och andra innovationsaktörer i landstinget har utvecklats över tiden men också mött utmaningar. Det finns en stor potential i att bredda och fördjupa samarbetet mellan olika innovationsaktörer inom Stockholms läns landsting.

Det är viktigt att framhålla att SLL Innovation har arbetat fram tydliga och unika rutiner och processer som omfattar både produktutveckling och

kommersialisering. Den kompetensen behöver säkras upp och omhändertas även framöver.

Överväganden
För att säkerställa kopplingen till landstingets övergripande verksamhetsmål, landstingets innovationsstrategi samt skapa en högre effektivitet i arbetet med utveckling och innovation behövs en mer sammanhållen organisation av landstingets innovationsfrämjande verksamheter på både strategisk och operativ nivå. Därför föreslås SLL Innovation drivas av landstingsstyrelsen. Förvaltningen ska i nära samarbete med relevanta parter utveckla SLL Innovation till en paraplyorganisation för allt innovationsarbete inom Stockholms läns landsting. Det innebär att etablera ett långsiktigt samarbete på frivillig basis mellan olika aktörer, framförallt vårdgivare.

I Mål och budget 2017 gavs en framtidsinriktning:
"Från och med 2017 omorganiseras SLL Innovation och de strategiska samordningsfrågorna flyttar till landstingsstyrelsens förvaltning medan den operativa verksamheten blir kvar på akutsjukhusen."

SLL Innovation har finansierats genom "bidrag till stiftelser och föreningar" via landstingsstyrelsens förvaltnings budget under åren 2014-2016. Mål och Budget 2017 innebär att en långsiktig budget för SLL Innovation istället upprättas inom ramen för den ordinarie verksamheten på landstingsstyrelsens förvaltning. Landstingsstyrelsens förvaltning kommer att inrätta en kanslifunktion som tar ett övergripande strategiskt ansvar för samordning, koordinering och stöd av all innovationsverksamhet i landstinget. Uppdraget inkluderar att:

- Upprätta ett ärendehanteringssystem för alla innovationsprocesser samt för kommunikation med externa samt interna intressenter.
- Tydliggöra vilka testbäddar som landstinget förfogar över.
- Skapa en virtuell portal som kan distribuera innovationsprojekt till den del av hälso- och sjukvården som är mest lämpad att pröva idén.
- Inventera faktorer som försvårar en effektiv spridning av innovativa arbetssätt, nya behandlingsmetoder eller ny teknik.

Den operativa innovationsverksamheten bör finnas i linjen hos vårdgivarna. Det är nära verksamheten som behoven, idéerna och kompetensen finns.. Det är viktigt för att säkerställa att innovationsarbetet bedrivs med hög kvalitet. Verksamheterna bör genom nya SLL Innovation erbjudas stödfunktioner i form av expertis kring exempelvis kommersialisering, produktutveckling, digitala innovationer,

externfinansiering, juridik, datahantering, testmiljöer, tjänstedesign och innovationskultur.

Befintlig personal som är anställd genom nuvarande SLL Innovation, på Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB och Karolinska Universitetssjukhuset, skulle genom den föreslagna verksamhetsförändringen kunna övergå till att vara en del av de övergripande innovationsstödfunktioner som listas ovan. Det är viktigt för att värna om den kompetens som har byggts upp genom nuvarande SLL Innovation. Medarbetarna kommer därigenom att kunna finnas kvar hos respektive vårdgivare och verka som stöd för hela hälso- och sjukvårdens innovationsbehov. Arbetsgivaransvaret, utöver kanslifunktionen på landstingsstyrelsens förvaltning, kommer att ligga hos respektive vårdgivare som genom särskilda avtal med landstingsstyrelsens förvaltning erhåller uppdrag med central finansiering. Utformningen av uppdragen såväl som uppföljning ska ske i dialog med respektive vårdgivare.

Inom ramen för den nya paraplyorganisationen bör i ett första steg ett operativt samarbete etableras mellan de olika innovationsverksamheterna som inbegriper representanter från i första hand egenägd vård samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Ett sådant samarbete bygger på att personal hos vårdgivare kan fungera som en länk till olika testmiljöer för innovationsutveckling på sjukhusen och i primärvården. Olika testmiljöer ska på sikt ha olika kompetens och specialisering för att kunna erbjuda kompletterande verksamheter. I ett andra steg bör samarbete etableras inom landstingets övriga ansvarsområden, såsom trafik, kultur och regionplanering.

Ett viktigt mål med en sammanhållen innovationsverksamhet är att stödja och förenkla för både invånare och medarbetare som har innovativa idéer. Externa parter, som forskare och entreprenörer, som vill bistå landstinget med lösningar på olika framtidsutmaningar och exempelvis stödja implementeringen av Framtidens hälso- och sjukvård ska få en tydlig väg in genom ett etablerat ärendehanteringssystem.

Innovationskansliet på Landstingsstyrelsens förvaltning ska även arbeta med att stärka innovationsrelaterad samverkan mellan landstinget och viktiga externa aktörer. En viktig del i landstingets innovationsstrategi är att inte bara fokusera på utvecklingsprojekt utan att även identifiera och åtgärda olika systemhinder för utveckling och implementering av innovation. För att realisera detta behöver samarbete etableras med funktioner inom landstinget som ansvarar för exempelvis ägarstyrning, beställarstyrning, upphandling, hållbarhet och kompetensförsörjning.

Under processen med framtagandet av förslaget om en sammanhållen innovationsverksamhet har en dialog förts med direktörer för landstingsägda vårdgivare och förvaltningar.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Budgeten för SLL Innovation till Danderyds Sjukhus AB som uppgick till 9 miljoner kronor årligen har varit tidsbegränsad till och med 2016 enligt tidigare beslut. Mål och Budget 2017 innebär att en långsiktig budget för SLL Innovation istället upprättas på landstingsstyrelsens förvaltning. En utvecklad form av verksamheten SLL Innovation – med verksamhetsnära stödfunktioner, samordning och innovationskansli – som framgår av detta tjänsteutlåtande ryms inom landstingsstyrelsens förvaltnings budgetramar och medför därför inga nya konsekvenser för landstingsstyrelsens förvaltnings budget under 2017.

Genom interna omfördelningar på landsstyrelsens förvaltning uppgår nu budgeten till sammanlagt 14 miljoner kronor inklusive stödjefunktioner ute i hälso- och sjukvårdens innovationsverksamheter. Dessa resurser bedöms vara tillräckliga för att utveckla SLL Innovation i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Ambitionen att utvidga de stödjande initiativen till trafik, kultur och regionplanering och i så fall ökade behov av medel för ett utökat uppdrag ska hanteras i den sedvanliga budgetprocessen.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Ruudqvist
Tillförordnad Landstingsdirektör

Jan Andersson
Forskningsdirektör